

Posudek oponenta disertační práce

Jméno autorky práce: Linda Kovářová

Název práce: UNESCO World Heritage Sites: Ways of Presenting & Interpreting the Past as seen in: Kutná Hora, Hiroshima and Villa Romana del Casale

Místo a rok předložení práce: FF UK, Ústav světových dějin 2017

Cílem práce bylo představit a analyzovat koncept světového dědictví v podobě, jak je vytvářen UNESCO prostřednictvím prvků hmotného a nehmotného kulturního dědictví zapisovaného do Seznamu světového dědictví UNESCO. Autorka soustředila pozornost zejména na prezentaci tohoto konceptu samotnou institucí UNESCO a dále na tři příklady ze Seznamu světového dědictví UNESCO, kterými jsou Kutná Hora, Hirošima a Vila Romana del Casale na Sicílii. Autorka si tyto příklady sama zvolila a zpracovala tři případové studie jejich působení v různých kontextech současné společnosti.

Při realizaci cílů své práce autorka použila celou řadu metodologických postupů, které jí umožnily problematiku představit z mnoha úhlů pohledů a prezentovat tak institucionalizované kulturní dědictví s participujícími subjekty relativně komplexně a současně i polemicky.

V úvodních částech práce se autorka zaměřila zejména na otázku paměti a jejích podob a na vztah paměti a historie. Ukázala zde, že vnímá paměť ve vši její dynamice a proměnlivosti, že ji konceptualizuje i jako politický nástroj a neváhá uvažovat, k jakým politikám paměť užívá UNESCO. Ke spojení výrazu kolonizace ve vztahu k politikám paměti UNESCO by se autorka mohla vrátit i v diskusi, neboť je zde evokována představa UNESCO jako specifického monolitického organismu a nikoli instituce, která hledá konsensus mezi zájmy jednotlivých států v UNESCO zastoupených.

Z teoretické části je dobře patrné, proč si autorka vybrala tři tak různorodé objekty ze Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, jakými jsou středověké město Kutná Hora, památníky v Hirošimě vzniklé jako upomínka katastrofy, která se odehrála před 72 lety a má ještě své živé pamětníky, a starověké sídlo ze 4. století př. n. l., které bylo zpřístupněno díky práci archeologů a kontextuálně se vymyká každodennosti, jež ho obklopuje. Diametrálně odlišné příklady autorce umožňují ukázat, jak působí kulturní dědictví nejen v odlišných kontextech, ale jak odlišně může promlouvat díky různým časovým odstupům od současnosti. Příklady pokládám za velice šťastně zvolené, přestože by bylo možné k jejich prezentaci volit hutnější a úspornější formu, aby se v detailech neztrácela základní ideová linka.

Závěrečná část práce představuje program světového dědictví UNESCO především jako médium komunikace, transferu hodnot, idejí a znalostí. Minulost je zde použita zejména jako prostředek k vytváření současných vazeb. Mnohost možností, jak vnímat kulturní dědictví umocňuje obrovská diverzita prvků světového kulturního dědictví, které jsou do seznamu zapisovány. Jen tři případy, které autorka použila, reprezentují tři odlišné kategorie kulturního dědictví. Autorka je jasně pojmenovává a charakterizuje. Ve zkratce o nich hovoří s vědomím zřetelné simplifikace jako o architektonickém, nehmotném a archeologickém kulturním dědictví.

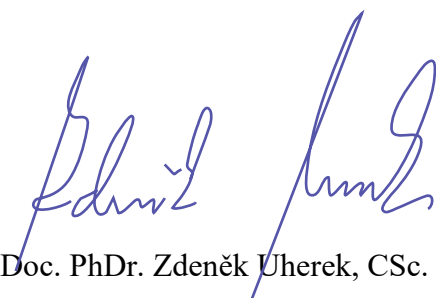
V celé práci a zároveň i v závěrech se autorka snaží ukázat, že památky světového kulturního dědictví existují v různých kontextech. Časový kontext, který jsem už zmínil a který přímo souvisí s geopolitickým kontextem, dává autorka do souvislostí s dalšími kontexty. Překvapivě například se vztahem k přírodě. Autorka si například všimla, že Itálie a Česká republika téměř nezapisují památky vytvořené přírodou na rozdíl od Japonců, kteří tvorbu přírody do svého kulturního dědictví zařazují mnohem častěji.

Otázce památky a turismu mohlo být v práci věnováno ještě více prostoru. Přes to se i v závěru k tématu dostupnosti památek pro praktické využití zábavy a turistiky vrací též v souvislosti, jak je památka širší veřejností vnímána a jak je jí rozuměno. S funkcemi památek v současnosti souvisí i proces vzpomínání, komemorativní praxe, která koresponduje s oslavami svátků, výročí, znovuožíváním tradičních událostí a podobně. I k tomuto tématu se autorka vrací v komparativní perspektivě a na třech vybraných diametrálně odlišných objektech ukazuje, jak doverzifikované mohou být strategie vzpomínání a ožívování minulosti pro současnost.

V práci bych si dovedl představit vyšší zastoupení aktérského úhlu pohledu a positioning autorky, promítnutí sebe sama jako pozorovatelky do popisovaných událostí. Pro další práci by bylo možné též ve větší míře věnovat pozornost samotnému procesu rozhodování pro zařazení na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Zajímavá osobnost, která unikla autorčině pozornosti a mohla by být v tomto smyslu inspirativní, je například sociální antropolog prof. Christoph Bruman z Max Planckova ústavu pro sociální antropologii, jenž činnosti UNESCO na poli kulturního dědictví věnuje dlouhodobou pozornost a napsal k tématu řadu zajímavých statí.

Práce je myšlenkově bohatá, důkladná, přináší nové poznatky a především její komparativní aspekt postavený na kontrastu tří diametrálně odlišných míst paměti umožňuje vnímat problematiku z méně obvyklých úhlů pohledu. Předložená disertační práce splňuje požadavky kladené na disertační práci, a proto ji doporučuji k obhajobě. Autorku předběžně klasifikuji výrokem prospěla.

V Praze 5. 5. 2017

Doc. PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.